

Sygn. akt X K 529/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2018 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku w X Wydziale Karnym

w składzie:

Przewodniczący: SSR Dorota Zabłudowska

Protokolant: Marta Filipiak

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2018 r., sprawy:

R. R. (1), syna A. i E., urodzonego (...) w G. PESEL:(...),

oskarżonego o to że:

w dniu 28 maja 2015 roku w miejscowości P., działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, jako właściciel działalności gospodarczej E. wprowadził w błąd przedstawiciela firmy (...), co do zamiaru i możliwości realnej zapłaty za towary i usługi, gdyż nie posiadał wystarczających środków płatniczych, w wyniku czego doprowadził ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 20408,65 złotych na szkodę E.,

-tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k.

I. oskarżonego **R. R. (1)** uznaje za winnego popełnienia zrzuconego mu aktem oskarżenia czynu, czyn ten kwalifikuje jako występki z art. 286 § 1 k.k. i za to skazuje go, a przy zastosowaniu art. 37 a k.k. na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 34 § 1a pkt 1 k.k. i art. 35 § 1 k.k. wymierza oskarżonemu karę 8 (ośmiu) miesięcy ograniczenia wolności, polegającego na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

II. na podstawie art. 627 k.p.k. zasądza od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego (...) Sp. z o.o. kwotę 1452 zł (tysiąc czterysta pięćdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów ustanowienia pełnomocnika z wyboru;

III. na podstawie art. 626 § 1 k.p.k., art. 627 k.p.k., art. 1, art. 2 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 2 ust. 2., ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w wysokości 250 (dwustu pięćdziesięciu) złotych, w tym 70 (siedemdziesięciu) złotych tytułem wydatków oraz 180 (stu osiemdziesięciu) złotych tytułem opłaty.

Sygn. akt X K 529/17

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. R. (1) w 2015 roku prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w P..

W maju 2015 roku R. R. (1) w ramach prowadzonej działalności gospodarczej skontaktował się z przedstawicielem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., chcąc zamówić we wskazanej Spółce usługę transportu czterech wykonywanych przez siebie domków drewnianych. R. R. (1) podjął te czynności, mając pełną świadomość, że zła sytuacja finansowa, w jakiej się znajduje, uniemożliwi mu uiszczenie należności za tą usługę. Rozmowy w tym przedmiocie prowadził z nim

M. S.. Przyjął on do R. R. (1) wstępne dane i w kilka dni później spotkał się z nim, by na miejscu produkcji obejrzyć rzeczony domki. Następni obaj przejechali do P., gdzie wypełnili druki transportu i omówili jego szczegóły, w tym warunki transportu, jego cenę usługi i sposób płatności.

Domki miały zostać przewiezione do Niemiec, zaś koszt tej usługi ustalony został na kwotę 4.000 euro netto. Cena, zgodnie z warunkami umowy miała być przy tym zapłacona przed wyładunkiem w miejscu docelowym. Kiedy transport dojechał do celi okazało się jednak, że umówiona cena nie wpłynęła na konto (...) Sp. z o.o., M. S. skontaktował się wówczas z R. R. (1), by wyjaśnić tę sytuację. R. R. (1) zaczął przekonywać go wtedy, że właśnie wykonuje przelew, mimo iż nie miał zamiaru tego zrobić i nie dysponował też potrzebnymi w tym celu środkami. M. S., słysząc to, nie czekając na potwierdzenie tej informacji, podjął decyzję o rozładunku, gdyż musiał niezwłocznie sprowadzić samochody transportowe z powrotem do kraju, by wykonać kolejne zlecenie.

W kolejnych dniach, gdy obiecany przez R. R. (1) przelew nadal nie docierał, M. S. dwukrotnie dzwonił do R. R. (1), pytając o przyczynę takiego stanu rzeczy. Ten konsekwentnie utrzymywał go zaś w przeświadczeniu, że wywiązał się z umowy i zapłacił cenę, ale przelew z pewnością „utknął gdzieś na łączach”. Następnie zaś R. R. (1) przestał odbierać telefony od przedstawicieli (...) Sp. z o.o.

Wobec powyższego (...) Sp. z o.o. wniosła pozew przeciwko R. R. (1) o zapłatę, co skutkowało wydaniem przez Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, Wydział V Gospodarczy, w sprawie V GNc 2941/15, nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym zasądzającym od pozwanego kwotę 20.408,65 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu. Następnie na podstawie nakazu zapłaty zaopatrzonego w klauzule wykonalności wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne, które okazało się bezskuteczne. W toku postępowania egzekucyjnego nie udało się ustalić majątku dłużnika, w stosunku do którego można by skierować egzekucję. Bank prowadzący rachunek na rzecz R. R. (1) poinformował przy tym komornika, iż przeciwko w/w toczą się 22 postępowania egzekucyjnych, w tym także dotyczące wierzytelności publicznoprawnych.

/dowody: zeznania świadka M. S. k. 65-66;

odpis z KRS k. 4-8;

zlecenie transportu k. 9-10;

list przewozowy k. 11;

faktura VAT k. 12;

kopia nakazu zapłaty k. 13;

informacja z (...) Bank S.A. o zajęciach k. 16-17;

informacja z krajowego rejestru długów k. 21-29, 249-250;

informacje od komornika sądowego k. 252-264;

informacja z ZUS k. 267/

R. R. (1) ma wykształcenie średnie. Jest bezdzietnym kawalerem i nie ma nikogo na swoim utrzymaniu. Prowadzi działalność gospodarczą osiągając z tego tytułu dochód w wysokości 3.000 zł miesięcznie. Stan jego zdrowia jest dobry, nie był leczony psychiatrycznie, neurologicznie, ani odwykowo. Nie był uprzednio karany.

/dowody: dane osobopoznawcze k. 276-276v.;

dane o karalności k. 310/

W toku postępowania przygotowawczego, wyjaśniając w charakterze podejrzanego R. R. (1) oświadczył, iż rozumie treść stawianych mu zarzutów i nie przyznaje się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Jednocześnie skorzystał z przysługującego mu prawa odmowy składania wyjaśnień.

R. R. (2) nie stawiał się na żadnym z terminów rozprawy, informowany o nich prawidłowo.

Z uwagi na wymóg zwięzłości uzasadnienia wynikający z art. 424 § 1 k.p.k. odstąpiono od cytowania całości wyjaśnień odstępując do wskazanych poniżej kart akt postępowania.

/vide: wyjaśnienia oskarżonego k. 276v.-277;

protokoły rozprawy k. 299, 307, 311, 38, 327/

Sąd zważył, co następuje:

W świetle całokształtu zgromadzonego w przedmiotowej sprawie materiału dowodowego, w szczególności dokumentów zgromadzonych i ujawnionych w trybie art. 394 § 1 i 2, których wiarygodność i rzetelność nie była kwestionowana, zarówno fakt popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu występku, jak i wina R. R. (1) nie budzą wątpliwości.

Za podstawę dokonanych przez Sąd ustaleń posłużyły w głównej mierze zeznania M. S.. Świadek rzeczowo zrelacjonował zarówno okoliczności nawiązania z oskarżonym współpracy, jak i jego zachowanie po wykonaniu zleconego transportu przez (...) Sp. z o.o. Wskazane przez świadka dane związane z zawartą z oskarżonym umową znajdowały zaś przy tym potwierdzenie w znajdujących się w aktach sprawy dokumentach, tym bardziej brak było powodów by podważyć ich wiarygodność. Jednocześnie w toku postępowania nie ujawniono żadnego dowodu stojącego w sprzeczności z tymi depozycjami, w całości stały się one zatem podstawą dokonanych przez Sąd ustaleń.

Ponadto, Sąd uznał za podstawę ustaleń faktycznych w sprawie dokumenty ujawnione w trybie art. 394 § 1 i 2 k.p.k., art. 393 § 1 i 2 k.p.k., w szczególności w postaci danych o karalności, listu przewozowego, zlecenia transportu, faktury VAT, informacji przesłanych przez komornika sądowego oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych, których autentyczność, wiarygodność oraz rzetelność nie była kwestionowana, a które zostały sporządzone przez upoważnione osoby i podmioty, w zakresie ich kompetencji.

Uwzględniając powyższe rozważania Sąd stwierdził, że oświadczenie oskarżonego w przedmiocie jego nieprzyznania się do winy budzi poważne wątpliwości.

Oдноśnie kwalifikacji prawnej:

Mając na uwadze przedstawioną wyżej ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, zdaniem Sądu sprawstwo R. R. (1) należało uznać za oczywiste. Sąd doszedł bowiem do przekonania, iż R. R. (1) w dniu 28 maja 2015 roku w miejscowości P., działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, jako właściciel działalności gospodarczej E. wprowadził w błąd przedstawiciela (...) Sp. z o.o., co do zamiaru i możliwości realnej zapłaty za towary i usługi, gdyż nie posiadał wystarczających środków płatniczych, w wyniku czego doprowadził ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 20.408,65 złotych na szkodę (...) Sp. z o.o. Tym samym zachowanie oskarżonego wyczerpało znamiona występku z art. 286 § 1 k.k. Występku z art. 286 § 1 k.k. dopuszcza się bowiem sprawca, który w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd. Wprowadzenie w błąd oznacza zachowanie prowadzące do wywołania u danej osoby błędu, a więc fałszywego odzwierciedlenia rzeczywistości w świadomości tej osoby. Przed podjęciem przez sprawcę działania, osoba ta nie ma jeszcze błędnego wyobrażenia o rzeczywistości. Ustawa karna nie zawiera żadnych ograniczeń odnośnie sposobu wprowadzenia danej osoby w błąd. Możliwe jest to przy wykorzystaniu wszelkich metod. Wprowadzenie w błąd musi przy tym dotyczyć istotnych okoliczności danej sprawy, które mogą mieć wpływ na podjęcie przez oszukiwanego określonej decyzji dotyczącej rozporządzenia

mieniem. Przepięstwo z art. 286 § 1 k.k. jest przestęstwem materialnym, którego skutkiem jest niekorzystne rozporządzenie mieniem przez pokrzywdzonego. W przekonaniu Sądu w realiach niniejszej sprawy, wszystkie wskazane elementy zostały spełnione; osoba działająca w imieniu (...) Sp. z o.o. została bowiem wprowadzona przez oskarżonego w błąd co do zamiaru uiszczenia przez niego ceny za usługę transportową. O intencjonalności działań podjętych w tym względie przez R. R. (1) świadczył fakt, iż zamawiając transport, miał liczne, wymagalne zobowiązania względem szeregu innych podmiotów, w tym około 100.000 zł względem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, nie miał więc faktycznie możliwości, z uwagi na brak środków, wywiązania się z zaciągniętego wobec (...) Sp. z o.o. zobowiązania. Nadto ewidentnie starał się następnie utrzymać przedstawicieli pokrzywdzonego w błędie kłamiąc, że dokonał zapłaty, jednak nie wpłynęła ona na konta (...) Sp. z o.o. z przyczyn od niego niezależnych, gdy zaś tłumaczenia te stawały się niewiarygodne – zerwał z nimi wszelkie kontakty. Dzięki powyższemu R. R. (1) osiągnął przy tym korzyść majątkową stanowiącą równowartość ceny zamówionej usługi.

Zdaniem Sądu, oskarżonemu przypisać można też winę w popełnieniu tego występku. Jest on, ze względu na wiek zdolny do ponoszenia odpowiedzialności karnej, a zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dostarcza podstaw do przyjęcia, iż w chwili czynu był niepoczytalna lub znajdowała się w anormalnej sytuacji motywacyjnej. Miał dodatkowo obiektywną możliwość zachowania się w sposób zgodny z obowiązującym porządkiem prawnym, czego jednak nie uczyniła i z tego tytułu zasadnie postawić można mu zarzuty.

Odnosnie wymiaru kary:

Przed przejściem do omówienia wymiaru kary oraz innych konsekwencji prawnych czynu przypisanego oskarżonej, wyjaśnić należy, dlaczego Sąd w niniejszej sprawie zastosował przy orzekaniu wyroku przepisy kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym po dniu 01 lipca 2015 roku. W związku z tym, że przepisy kodeksu karnego obowiązujące w czasie popełnienia przez oskarżonego przypisanego mu czynu zostały w istotny sposób zmienione ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.396), należało rozstrzygnąć kwestię tzw. konkurencji ustaw, czyli rozstrzygnąć, która z ustaw byłaby dla oskarżonego względniejsza. Stosownie do zgodnego stanowiska doktryny i orzecznictwa, które Sąd orzekający w sprawie w pełni podziela, ocena, która z konkurujących ustaw jest względniejsza dla oskarżonego, zawsze wymaga uwzględnienia okoliczności konkretnej sprawy (vide: uchwała SN z dnia 24 listopada 1999 r., I KZP 38/99, OSNKW 2000, nr 1-2, poz. 5). Aprobując przytoczony pogląd, Sąd orzekający w sprawie dostrzegł, iż generalnie sytuacja oskarżonego w obu stanach prawnych jest tożsama - zagrożenie karne przewidziane w przepisach stanowiących podstawę jego skazania jest bowiem identyczne. Nadto zarówno na gruncie ustawy w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 roku, jak i po tej dacie możliwym było wymierzenie względem oskarżonego zamiast kary pozbawienia wolności kary grzywny albo kary ograniczenia wolności (pierwotnie w oparciu o art. 58 § 3 k.k., następnie – art. 37a k.k.). Mając zatem na uwadze, iż zasadą jest stosowanie ustawy obowiązującej w momencie orzekania, nie znajdując postaw dla stosowania ustawy karnej obowiązującej przed wskazaną nowelizacją, Sąd wyrokował w oparciu o przepisy kodeksu karnego w brzmieniu z dnia 1 lipca 2015 roku.

Wymierzając oskarżonemu karę za przypisane mu przestęstwo, Sąd uwzględnił wszelkie okoliczności, jakie nakazuje brać pod uwagę przepis art. 53 § 1 k.k., zgodnie z którym Sąd wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Mając na uwadze wskazane dyrektywy, jak i możliwość wynikająca z art. 37a k.k., Sąd uznał, że najwłaściwszą karą dla R. R. (1) będzie wymierzona przy zastosowaniu art. 37a k.k., na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 34 § 1a pkt 1 k.k. i art. 35 § 1 k.k. kara 8 miesięcy ograniczenia wolności, polegającego na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. W ocenie Sądu, wymierzona oskarżonemu kara jest adekwatna zarówno do stopnia jego zawinienia, jak i stopnia społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu. W tym względie za okoliczności przemawiające na niekorzyść oskarżonego poczytano mu, iż przypisanego oszustwa dopuścił się w pełni umyślnie, w zamiarze bezpośrednim, kierunkowym, czym okazał

lekceważący stosunek wobec obowiązujących norm prawnych. Oskarżony działał przy tym wyjątkowo perfidnie, planowo realizując przyjęte wcześniej założenia, co dodatkowo poczytano na jego niekorzyść. Sąd jednocześnie miał na uwadze, iż choć wyrządzonej zachowaniem R. R. (1) szkody nie sposób uznać za niską, nie była ona jednocześnie szczególnie wysoka. Okolicznością łagodzącą stanowił nadto fakt uprzedniej niekaralności oskarżonego. Mając na uwadze wskazane okoliczności, Sąd uznał, iż kara pozbawienia wolności, nawet w warunkowym zawieszeniu jej wykonania, byłaby dla oskarżonego nadmiernie surowa, zaś kara grzywny – ewidentnie zbyt łagodna. Za w pełni wystarczającą dla realizacji celów kary uznano zatem właśnie karę ograniczenia wolności we wskazanym wyżej wymiarze. W przekonaniu Sądu kara ograniczenia wolności, jako realna dolegliwość, związana z koniecznością wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, winna stanowić dla oskarżonego bodziec do refleksji nad właściwym, zgodnym z prawem sposobem postępowania w przyszłości. Posiada ona w ocenie Sądu również doniosły walor w zakresie prewencji ogólnospołecznej, kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Natomiast wymiar nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne został określony przy uwzględnieniu tego, że oskarżony jest aktywny zawodowo. Mając to na uwadze Sąd określił wymiar nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na 20 godzin w stosunku miesięcznym, tj. najniższy przewidziany ustawą, tak by kara ta nie kolidowała z jego zawodowymi obowiązkami.

W punkcie II wyroku Sąd na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonego, jako strony przegrywającej, na rzecz oskarżyciela posiłkowego (...) Sp. z o.o. kwotę 1.452 zł tytułem zwrotu kosztów ustanowienia pełnomocnika z wyboru.

Nadto Sąd na podstawie art. 626 § 1 k.p.k., art. 627 k.p.k., art. 1, art. 2 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 2 ust. 2., ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych obciążył oskarżonego kosztami sądowymi w całości uznając, iż nie ma podstaw do zwolnienia jej od obowiązku poniesienia tych kosztów. Sąd przy rozstrzygnięciu tej kwestii kierował się ogólną zasadą sprawiedliwego postępowania, zgodnie z którą każdy, kto przez swoje zawinione zachowanie spowodował wszczęcie postępowania karnego, zobowiązany jest do poniesienia jego kosztów. R. R. (1) jest zdolny do pracy zarobkowej, co w ocenie Sądu pozwala mu na pokrycie kosztów sądowych we wskazanej wyrokiem, niskiej wysokości.

(...)

(...)

1. (...)

2. (...),

3. (...)

G., dnia 27 grudnia 2018 r.